

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره « جوندگان مهم از نظر پزشکی و مبارزه با آنها »

جدول شماره 1: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: جوندگان مهم از نظر پزشکی و مبارزه با آنها	تعداد واحد: 2 واحد نظری + یک واحد عملی	
گروه هدف: کارشناسی بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری ها	پیش نیاز یا همزمان درس: ندارد	
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: گروه بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری ها	شماره درس:	
اطلاعات استاد مسؤل درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر سعید شهابی	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری ها
اطلاعات تماس:		
- نشانی محل کار: شیراز، خیابان رازی، دانشکده بهداشت، گروه بیولوژی و کنترل ناقلین - ایمیل: dna1390@gmail.com - تلفن محل کار: 07137251001 داخلی 405 - ساعات دسترسی به استاد: هر روز 7.35 تا 15.5		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی:	مرتبه علمی:	گروه آموزشی:
اطلاعات تماس:		
- نشانی محل کار: - ایمیل: - تلفن محل کار: - ساعات دسترسی به استاد:		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی:	مرتبه علمی:	گروه آموزشی:

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: .....
- ایمیل:
- تلفن محل کار: ..... داخلی
- ساعات دسترسی به استاد .....

جدول شماره 2: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

جوندگان بزرگترین راسته در گروه پستانداران از لحاظ تنوع گونه ای می باشند و در اکثر مناطق از جمله مناطق مسکونی و به صورت همزیست با انسان زندگی می کنند. این ارتباط نزدیک با انسان از یک طرف و ارتباط با سایر موجودات از جمله ناقلین و مخازن جانوری و پاتوژن ها باعث انتقال بیماری به انسان شده و از طرف دیگر باعث ضرر و زیان های زیادی به انسان در حوزه اقتصاد و بهداشت و سلامت شده است. مقاومت بالا و قدرت تکثیر و زادآوری بالا، کنترل آنها را مشکل کرده است. لذا شناخت جنبه های مختلف بیولوژی و راه های کنترل آنها کمک زیادی به حوزه سلامت و بهداشت و اقتصاد خواهد کرد.

اهداف درس

هدف کلی: آشنایی با زیست شناسی و تاکسونومی جوندگان، روش های تشخیصی آنها، کنترل و نقش و اهمیت آنها در بهداشت و سلامت

اهداف اختصاصی

- آشنایی با کلیات و زیست شناسی جوندگان
- آشنایی با تاکسونومی و روش های تشخیصی آنها
- آشنایی با بیماری های منتقله توسط جوندگان و راه های انتقال بیماری ها
- آشنایی با روش های کنترلی جوندگان

اهداف شناختی

شناخت جوندگان مهم از نظر پزشکی و نقش آنها در بهداشت و سلامت و انتقال بیماری ها

اهداف مهارتی

یادگیری و کسب مهارت در تشخیص جوندگان مهم از نظر پزشکی و صفات کلیدی قابل تشخیص آنها، کسب مهارت در کنترل آنها

روش ارائه درس

راهدرد آموزشی

تدریس این درس با توجه به وضعیت کنونی به صورت حضوری می باشد. در شرایط خاص مثل اپیدمی کرونا به صورت مجازی برگزار خواهد شد

روش تدریس حضوری: سخنرانی، پاورپوینت، بحث و گفتگو و پرسش و پاسخ و کنفرانس های داوطلبانه کوتاه توسط دانشجویان+کار در آزمایشگاه

روش تدریس الکترونیکی: سخنرانی آنلاین و ضبط صدا بر روی پاورپوینت و یا تهیه فیلم آموزشی ضبط شده از تدریس

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

جمشید درویش، روش شناسی در بیوسیستماتیک جانوری: اصول مطالعات میدانی و آزمایشگاهی جونده شناسی، 1394، انتشارات جهاد دانشگاهی

-اعتماد، اسماعیل، جوندگان و کلید تشخیص آنها، انجمن ملی حفاظت طبیعی و محیط زیست، آخرین چاپ

-صداقت محمد مهدی، شناخت و کنترل موش در محیط شهری، شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر، آخرین چاپ

-سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، جوندگان از دیدگاه بهداشتی، اقتصادی و نظامی، انتشارات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، آخرین چاپ.

-حسن نکویی، مهدی آسمار، جونده شناسی پزشکی، انتشارات نوردانش، آخرین چاپ

تجهیزات و امکانات آموزشی

- حضوری (کامپیوتر، کلاس درس، وایت برد، ماژیک)
- مجازی (آنلاین از طریق سامانه LMS و آفلاین از طریق بارگزاری فایل در سامانه نوید)

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجو	نمره
ارزشیابی پایانی (پایان دوره)	تکوینی یا میان دوره (انجام تکالیف، حضور و غیاب و نظم، آزمون های کوتاه و میان ترم)	6
	• آزمون پایان ترم (تستی-تشریحی)+ آزمون عملی	14
جمع کل		20

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

گروه هدف:		سال ورودی:	زمان ارائه درس:			
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه / رسانه
یکشنبه	1402/11/22	10-12	• آشنایی با جوندگان، ویژگی های آنها، طبقه بندی و جایگاه تاکسونومیکی آنها در رده پستانداران	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1402/11/29	10-12	• نقش و اهمیت جوندگان در زندگی ما (اهمیت بهداشتی، اقتصادی، اکولوژیکی و مطالعاتی جوندگان)	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1402/12/6	10-12	• انواع روش های تشخیصی جوندگان و تعیین گونه آنها	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1402/12/13	10-12	• ریخت شناسی جوندگان	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1402/12/20	10-12	• بیماری های منتقله توسط جوندگان و اکتو پارازیت های مهم آنها	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1402/12/27	10-12	• انواع جوندگان مهم از نظر پزشکی و پراکنش آنها در ایران	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1402/12/4	10-12	• رفع اشکال و میانترم	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1402/12/11	10-12	• بیولوژی، اکولوژی و تشخیص زیر راسته های جوندگان	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1402/12/18	10-12	• تشخیص، بوم شناسی و بیولوژی جوندگان زیر راسته موش شکلان بخش اول	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1403/1/25	10-12	• جوندگان زیر راسته موش شکلان بخش دوم با تاکید بر جوندگان اهلی و آفات شهری	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر
یکشنبه	1403/2/1	10-12	• تشخیص، بوم شناسی و بیولوژی زیر راسته تشی شکلان و سنجاب شکلان	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت کلاس 11	پاورپوینت/ کامپیوتر

پاورپوینت/ کامپیوتر	دانشکده بهداشت کلاس 11	دکتر سعید شهابی	• روش های صید و بررسی وجود و وفور جوندگان	10-12	1403/2/8	یکشنبه
پاورپوینت/ کامپیوتر	دانشکده بهداشت کلاس 11	دکتر سعید شهابی	• اصول و روشهای مبارزه با جوندگان	10-12	1403/2/15	یکشنبه
پاورپوینت/ کامپیوتر	دانشکده بهداشت کلاس 11	دکتر سعید شهابی	• روش های شیمیایی کنترل جوندگان و انواع جونده کش ها	10-12	1403/2/22	یکشنبه
پاورپوینت/ کامپیوتر	دانشکده بهداشت کلاس 11	دکتر سعید شهابی	• مقاومت جوندگان نسبت به سموم، اثربخشی سموم و اثر آنها بر محیط زیست	10-12	1403/2/29	یکشنبه
پاورپوینت/ کامپیوتر	دانشکده بهداشت کلاس 11	دکتر سعید شهابی	• روش های بیولوژیک و مدیریت تلفیقی آفات در مبارزه با جوندگان	10-12	1403/3/5	یکشنبه
پاورپوینت/ کامپیوتر	دانشکده بهداشت کلاس 11	دکتر سعید شهابی	• فرهنگ سازی ، بهسازی و حفاظت از محیط زیست	10-12	1403/3/12	یکشنبه
تستی-تشریحی	دانشکده بهداشت کلاس 8	دکتر سعید شهابی	آزمون پایان ترم			

گروه هدف:		سال ورودی:	زمان ارائه درس:			
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه / رسانه
سه شنبه	1402/11/29	10-12	آشنایی با روش های صید و نگهداری جوندگان، تله گذاری (تله کشت گیر و زنده گیر)	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	عملی
سه شنبه	1402/12/6	10-12	آشنایی با روش های تشخیص جوندگان مهم از نظر پزشکی (ریخت شناسی، ژنومتری - مورفومتری)	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	عملی
سه شنبه	1402/12/13	10-12	• کاربولوژی و روش های مولکولی)	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	عملی
سه شنبه	1402/12/20	10-12	آماده سازی مجموعه جوندگان و نگهداری آنها	دکتر سعید شهابی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	عملی

عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	اندازه گیری صفات مهم ریختی، مجسمه ای و دندانی جوندگان با کولیس	10-12	1402/12/27	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	کار با کلید های شناسایی جوندگان و راه های شناسایی آنها	10-12	1402/12/3	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	کار با کلید های شناسایی جوندگان و راه های شناسایی آنها	10-12	1402/12/10	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• خونگیری از جوندگان، جداسازی سرم و تهیه گسترش خونی	10-12	1402/12/17	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• تشریح و نمونه برداری از بافت های مهم بدن جوندگان	10-12	1402/12/24	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• انواع تزریقات (عضلانی، صفاقی و زیرپوستی)، تزریق دارو، ایجاد زخم لیشمانیا و سرطانی کردن حیوانات آزمایشگاهی	10-12	1403/1/31	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• آشنایی با روش های جداسازی اکتوپارازیت ها و انگل های روده ای	10-12	1403/2/7	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• آشنایی با نحوه مطالعه انگل های خونی جوندگان (برای مثال لیشمانیا)،	10-12	1403/2/14	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• شناسایی اکتوپارازیت های جوندگان و آشنایی با انگل های روده ای و خونی	10-12	1403/2/21	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• بازدید از لانه حیوانات و آشنایی با حیوانات آزمایشگاهی و کار با آنها	10-12	1403/2/28	سه شنبه

عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• روش تهیه طعمه های آغشته به سموم، لانه یابی و لانه کوبی جوندگان مخزن لیثمانیا	10-12	1403/3/4	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• تاکسیدرمی و آماده سازی جوندگان جهت نگهداری در موزه	10-12	1403/3/11	سه شنبه
عملی	دانشکده بهداشت - موزه جانورشناسی و حشره شناسی	دکتر سعید شهابی	• تخمین جمعیت جوندگان	10-12	1403/3/18	سه شنبه
تشریحی-عملی	دانشکده بهداشت کلاس 8	دکتر سعید شهابی	آزمون پایان ترم			